

NOTA INFORMATVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurare transfer atribuții conform Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului.
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurare transfer atribuții conform Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative), denumit în continuare <i>proiect</i> , a fost elaborat de Banca Națională a Moldovei. Conform prevederilor pct. 40 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, proiectul este promovat de Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.
Proiectul este elaborat în vederea punerii în aplicare a prevederilor Legii nr. 178 din 11.09.2020 (în vigoare din 01.07.2023) pentru modificarea unor acte normative, care are ca finalitate atribuirea Băncii Naționale a Moldovei (BNM) a unor competențe de reglementare și supraveghere a sistemului financiar non-bancar, în particular, a atribuțiilor de licențiere/avizare/înregistrare, reglementare și supraveghere a activității asigurătorilor, reasigurătorilor, intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din R. Moldova (BNAA), a asociațiilor de economii și împrumut (AEI), a birourilor istoriilor de credit (BIC) și a organizațiilor de creditare nebancaară (OCN) – atribuții exercitate în prezent de Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPf). Proiectul de lege are drept finalități: 1. Stabilirea cadrului legal necesar pentru a asigura buna desfășurare și finalizarea ordonată a transferului de competențe de la CNPF către BNM; 2. Asigurarea exercitării ordonate a competențelor atribuite BNM prin Legea nr. 178/2020, prin uniformizarea unor aspecte care vizează atribuțiile de supraveghere și control ale BNM.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
Proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.
Proiectul de lege include reglementări cu privire la: 1. Modificarea Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, precum și a legilor sectoriale (care reglementează activitatea entităților vizate de Legea nr. 178/2020) în contextul includerii noilor entități în aria de competență a BNM: modificările propuse la art. 75 ¹ și art. 75 ² asigură aplicabilitatea prevederilor acestor articole și față de entitățile a căror supraveghere va fi preluată de BNM; corelativ, legile sectoriale se completează cu prevederi privind aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 548/1995 în cadrul procedurilor de control și de aplicare a sancțiunilor. Modificările propuse la art. 25 din Legea nr. 548/1995 se propun în legătură cu modificarea art. 30 alin. (30) din Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare și de reasigurare, care este una imperativă în vederea asigurării continuității unor eventuale măsuri luate de CNPF în contextul prevederilor art. 30 alin. (25) și (30) din Legea nr. 92/2022. 2. Modificări în Legea nr. 139/2007 asociațiilor de economii și împrumut, Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit, în Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancaară și Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare și de reasigurare, care presupun, în principal, revizuirea mecanismului de constatare a încălcărilor și de aplicare a sancțiunilor prin: a) substituirea sancțiunilor contravenționale cu sancțiuni de amendă conform legilor sectoriale respective. Având în vedere că actualmente entitățile vizate de Legea nr. 178/2020 pot fi atrase (pentru încălcarea legilor sectoriale precitate și a actelor normative ale autorității de supraveghere) atât la răspundere administrativă (conform legilor sectoriale respective), cât și la răspundere contravențională (conform Codului contravențional), precum și ținând cont de faptul că, potrivit legilor sectoriale, orice caz de nerespectare a obligațiilor prevăzute de lege sau de actele normative ale autorității de supraveghere se consideră încălcare, iminent intervine situația în care faptele considerate drept contravenții conform art. 305-310, 310 ² și 310 ³ din Codul contravențional, se vor considera, concomitent, încălcări potrivit legilor sectoriale. În contextul dat, pentru a asigura aplicarea unui regim uniform și previzibil pentru subiecții supuși supravegherii, în măsura în care interesul protejat prin normele punitive (administrativă și contravențională) este același, considerăm că este necesară menținerea a unei singure forme a răspunderii juridice pentru aceeași faptă și anume a răspunderii administrative, care este una mai eficientă, proporțională și cu efect descurajant, întrucât asigură atingerea scopului sancțiunii de executare a cerințelor prevăzute de legislația în vigoare, corectare a

comportamentului subiectului vinovat, remediere a deficiențelor constatate și/sau reparare a prejudiciului cauzat, prevenire a comiterii unor noi fapte atât de către același subiect, cât și de alți subiecți pe viitor, precum și a finalității de menținere și promovare a respectării legii și a actelor normative subordonate legii.

Proiectul de lege prevede o trecere la regimul de sancționare administrativă, cu un mecanism de determinare a sancțiunilor proporțional situației financiare a subiectului sancționat și cu luarea în considerare a gravității încălcării și a altor circumstanțe aferente. Modificările propuse derivă din faptul că regimul de sancționare actual nu oferă un cadru suficient și eficace pentru sancționare în cazul categoriilor de încălcări existente, inclusiv prin prisma existenței dualității de proceduri.

Totodată, unele categorii de persoane, conform cadrului legal actual nu pot fi sancționați decât prin aplicarea de sancțiuni contravenționale, a căror mărime nu este proporțională cu natura încălcărilor care ar putea fi admise. Spre exemplu, este de menționat că urmare a modificării cadrului normativ aferent sectorului de asigurări, sancțiunile contravenționale stabilite actualmente în Codul contravențional nu sunt suficiente pentru a putea responsabiliza anumite categorii de persoane în cazul încălcării cadrului normativ. Întrucât valorile maxime ale amenzilor conform Codului contravențional, constituie 150 u.c. (7500 lei) pentru încălcări în domeniul asigurărilor, 180 u.c (9000 lei) în domeniul activității AEI și a BIC și 500 u.c. (25000 lei) în domeniul activității OCN (amendă maximă stabilită în 2020 pentru OCN), constatăm că sancțiunile contravenționale nu sunt eficace și proporționale cu faptele sau deficiențele care ar putea fi admise și nu sunt de natură de a avea un efect descurajant.

În acest context, relevăm, că potrivit principiilor ICP 10.6.4 (Insurance Core Principles) ale IAIS (International Association of Insurance Supervisors), „sancțiunile impuse de autoritatea de supraveghere trebuie să fie proporționale cu natura și gravitatea neconformării de către asigurator cu cerințele de reglementare. Încălcările administrative sau procedurale vor atrage, în general, sancțiuni mai puțin severe decât încălcările care decurg din nerespectarea intenționată de către un asigurator a cerințelor de reglementare. Sancțiunea impusă ar trebui să fie suficient de disuasivă (descurajatoare) pentru ca asiguratorul, sau alți asigurator, să nu comită încălcări similare pe viitor.”.

Aplicarea unui regim sancționator unic este determinată și de dezideratul de uniformizare a procedurilor sancționatoare, desfășurate de BNM, avînd în vedere dificultățile pe care le-ar comporta coexistența a două proceduri de sancționare distincte în cadrul unei autorități publice (procedura administrativă și cea contravențională).

b) eficientizarea mecanismului de răspundere administrativă, similar entităților supravegheate de BNM prin:

- precizarea faptelor care se consideră încălcări;
- delimitarea clară a sancțiunilor aplicabile de măsurile care pot fi aplicate;
- precizarea modului de constatare a încălcărilor, de aplicare a sancțiunilor și a măsurilor, cu referință la prevederile Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei.

Totodată, în legile sectoriale respective se propun unele modificări pentru eficientizarea activității de supraveghere a entităților vizate de Legea nr. 178/2020, înlăturarea neconcordanțelor în textul legilor în legătură cu preluarea competențelor de BNM, revizuirea trimiterilor desuete și corelarea terminologică cu prevederile altor legi care reglementează domeniul financiar.

3. Modificări ale Codului contravențional care prevăd:

a) abrogarea articolelor 305-310, art. 310² și art. 310³: semnalăm, că abrogarea articolelor respective nu are ca scop dezincriminarea faptelor sancționate conform prevederilor acestor articole, ci doar substituirea contravențiilor din Codul contravențional cu norme punitive prevăzute de legile sectoriale;

b) revizuirea articolelor 304, 304² și 304³ în vederea asigurării aplicabilității prevederilor acestor articole doar în raport cu entitățile supravegheate de CNPF.

4. Modificarea Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător în vederea corelării cu prevederile Legii nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și ale Legii nr. 192/1998 cu privire la Comisia Națională a Pieței Financiare.

5. Regimul taxelor care se vor încasa de BNM:

- taxele încasate pentru actele sau acțiunile cu caracter permisiv eliberate sau realizate de autoritatea de supraveghere, aferente domeniilor care constituie obiectul transferului de competențe, să fie vărsate la bugetul de stat (și nu la bugetul autorității de supraveghere). Același regim este aplicat în prezent în cazul taxelor percepute pentru actele cu caracter permisiv eliberate de BNM entităților supravegheate;
- taxele de supraveghere a entităților supravegheate de BNM vor fi stabilite într-un proiect de lege distinct;
- taxele pentru servicii prestate terților, alții decât entitățile supravegheate, în măsura în care sunt prevăzute de lege, se exclud, iar cele prevăzute de actele subordonate legii, urmează a fi revizuite prin hotărîre emisă de BNM.

6. Modul de transmitere a bazelor de date electronice și a sistemelor informatice. Prevederea art. IX alin. (3)

<p>constituie decizie de transmitere în sensul pct. 9 din Regulamentul cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015.</p> <p>7. Modul de realizare a procedurilor administrative (de licențiere, de control, alte proceduri administrative) care sunt în curs de realizare la data de 1 iulie 2023.</p> <p>8. Modul de prezentare a rapoartelor după 1 iulie 2023.</p> <p>9. Situația proceselor de judecată, a proceselor de insolvență și de lichidare silită, care se propun a rămâne în gestiunea CNPF, precum și modul de implicare a BNM în procesele respective.</p> <p>10. Situația proceselor contravenționale în derulare la data de 1 iulie 2023, în legătură cu substituirea unor contravenții din Codul contravențional cu sancțiuni din legile sectoriale.</p> <p>11. Modul de examinare a încălcărilor comise până la 1 iulie 2023 (pentru care se aplică amenda contravențională), dar care au fost constatate de BNM după 1 iulie 2023 – BNM le va constata, le va examina și le va sancționa în conformitate cu legislația în vigoare de la 1 iulie 2023, dar ținând cont de limitele minime și maxime ale amenzii contravenționale și de prevederile privind prescripția răspunderii contravenționale, stabilite de prevederile Codului contravențional, în vigoare până la 1 iulie 2023.</p>
<p>5. Fundamentarea economico-financiară.</p> <p>Implementarea proiectului de lege nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare din contul bugetului de stat.</p>
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.</p> <p>Proiectul de lege are ca obiect modificare unor legi, respectiv, în conformitate cu art. 64 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, modificările propuse în proiect se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actele normative de bază la care se referă.</p>
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului.</p> <p>Proiectul de lege urmează a fi consultat public.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție.</p> <p>Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.</p>
<p>9. Constatările expertizei juridice.</p> <p>Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.</p>
<p>10. Constatările expertizei de compatibilitate.</p> <p>Proiectul de lege nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu urmează a fi supus expertizei de compatibilitate.</p>
<p>11. Constatările altor expertize.</p> <p>Având în vedere că proiectul de lege nu are impact economic sau asupra bugetului public, proiectul nu este supus expertizei economice și expertizei financiare.</p>